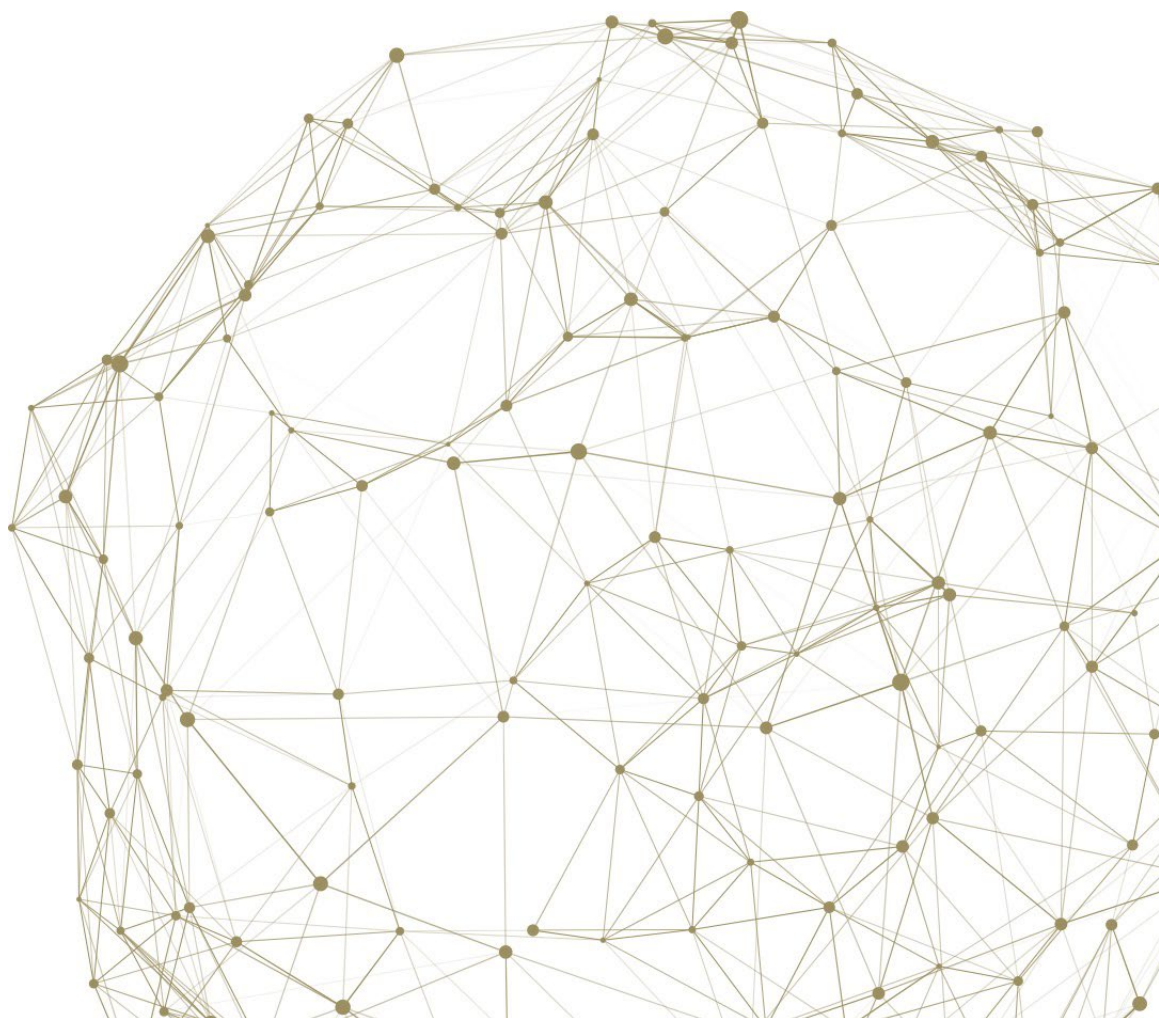

HETI JELENTÉS – 5/52

IKIEMELT MAKRONÓM ELEMZÉSEK – 5. HÉT

Orosz–ukrán háború, szankciók, hadiipar

Makronóm Intézet: ez alapján állította a miniszterelnök, hogy a háború és a szankciók miatt 4,8 százalék növekedést veszít Magyarország 2023-ban – [Teljes cikk](#)

2023-ban Magyarország a háború és a szankciók miatt 3 674 milliárd forintot veszít, azaz a GDP volumene ezek nélkül ennyivel lenne magasabb. A Makronóm Intézet a német IW Gazdaságkutató Intézet által Németország vonatkozásában kidolgozott módszertan alapján szám-
szerűsítette a háború és a szankciók hazánkra gyakorolt hatásait.

Megdöbbszentő: Ukrajna tényleg az Egyesült Államok legnagyobb homokozója – [Teljes cikk](#)

A CNN hírportálja arról ír, mennyire jó az Egyesült Államoknak az, hogy élesben tesztelheti a fegyvereit egy olyan helyen, ahol nem amerikaiak halnak meg az „adatgyűjtés” közben.

Vad jóslatok: amikor egy német dandártábornok áll ki a béke mellett – [Teljes cikk](#)

Erich Vad korábbi dandártábornok, aki 2006 és 2013 között volt Angela Merkel katonapolitikai tanácsadója, azon ritka hangok közé tartozik, akik már korán felszólaltak az ukrajnai fegyverszállítások ellen. Erich egy nemrég megjelent interjúban is kimondta a kényelmetlen igazságot.

Nem támogatják a németek a fegyverszállításokat – [Teljes cikk](#)

Január elején tette közzé az ARD-DeutschlandTrend a Németországban végzett közvélemény-kutatását, amely szerint a németek többsége már nem növelné a fegyverszállításokat Ukrajná-
nak, és csak minden harmadik megkérdezett szerint ér véget az ukrajnai háború 2023-ban.

Peacemakers: ki közvetíthet Ukrajna és Oroszország között? – [Teljes cikk](#)

A béketárgyalások sürgős előkészítésére lenne szükség az ukrajnai háborúban – vallják egyre
többen. De vajon ki tölthetné be ezt a nemes közvetítő szerepet? Jeffrey Sachs neves amerikai
közgazdász elsősorban a semleges középhatalmakat, valamint Magyarországot ajánlja.

Egy éven belül javítható az Északi Áramlat, de vajon kell-e bárkinek is? – [Teljes cikk](#)

A szabotázsakcióban tavaly felrobbantott Északi Áramlat sérülései egy éven belül javíthatók,
kérdés persze, hogy Németország akar-e egyáltalán valaha még orosz földgázt kapni.

Geopolitika és világgazdaság

Lehetetlen küldetés: egymillió tonna gabonát továbbított Ukrajnából az osztrák vasút – [Teljes cikk](#)

Tavasszal lehetetlennek tűnt, mára túl is teljesítették az ukrán igényeket. Az ÖBB Rail Cargo Group magyarországi leányvállalatával, a Rail Cargo Hungariával 2022-ben több mint egymillió tonna ukrán gabonát szállított Ukrajnából a záhonyi régión keresztül, 19 ezer vasúti teherkocsinál is többet megmozgatva, és a társaság még tudja fokozni a fuvarmennységet.

Brutális francia védelmi költségvetést jelentett be Macron – [Teljes cikk](#)

Franciaország 413 milliárd euróra növeli védelmi költségvetését. Macron elnök az ukrajnai fegyverszállítás mellett és helyett immár a saját védelemre koncentrált.

Így sikerült elkerülni a nukleáris armageddont a hidegháborúban – [Teljes cikk](#)

Miért nem áll a fejlődő országok java része a Nyugat mellé – egy pakisztáni gazdasági elemző írásából talán jobban megérthetjük a fejlődő országok álláspontját, mint számtalan nyugati szakértő magyarázatából.

A világ Davosból nézve: mi minden történt a WEF-en? – [Teljes cikk](#)

Döbbenetes kihívásokat azonosítottak a „globális elit” világtalálkozóján, a világgazdasági fórumon (WEF). Oroszországot kirekesztették, ám az USA-ból és Kínából is csak egy-egy politikus érkezett.

Így szigorodnak újra a kartellelles szabályok – [Teljes cikk](#)

A pandémia alatt a hatóságok engedékenyebbek voltak az olyan versenytársak közötti megállapodásokban, ahol a kooperáció a termelési, ellátási hiányok mérséklését szolgálta. A járvány után viszont újra szárnyra kaptak a kartellelles eljárások.

Társadalom és technológia

Az ukrán menekültek ezrével kezdtek vállalkozni Lengyelországban – [Teljes cikk](#)

Olyannyira, hogy a kétharmaduk – a háború kimenetétől függetlenül – tartósan maradna is Lengyelországban.

Zavargások és az amerikai demokráciaexport – [Teljes cikk](#)

Több mint 50 halálos áldozata van a hetek óta tartó perui zavargásoknak. Mi a történet háttere? A nyersanyagokért bármit megtesz Amerika? Hogyan hat mindez a világpiacra?

Választási világnaptár 2023 – [Teljes cikk](#)

Az idén sem maradunk nagy választási csaták nélkül – sőt, a nyakunkba zúduló gazdasági válsággal még fontosabb lett, hogy a világ fontos szegleteiben milyen politikai válaszok születnek. Itt vannak 2023 legjelentősebb választásai – Pakisztántól Lengyelországig.

Ez a szegény ország is drónokat vet be – [Teljes cikk](#)

Bár a hobbidrónokról elsősorban a gyerekek által kedvelt apró, repülő kis tárgy juthat eszünkbe, rengeteg egyéb hasznos felhasználási módja van e szerkezetek kissé nagyobb testvéreinek. Nem csupán fegyverekkel lehet felruházni ezeket a félprofi, négy légcsavaros apró gépeket, de manapság már a mezőgazdaságban is fontos szerepet játszanak, és az indiai kis farmoknak is „megváltást” jelenthetnek.

Még egy szó a schengeni vesszőfutásról – [Teljes cikk](#)

Románia és Bulgária schengeni övezethez való csatlakozása kapcsán érdemes kiemelni, hogy a politikai elitet is átszövő szervezett bűnözői érdekek kötődnek ahhoz, hogy a fegyver-, drog- és embercsempészet e két gyenge láncszeme mielőbb tagjává váljon az övezetnek, ezáltal könnyítve a szervezett bűnözői csoportok illegális tevékenységét.

Felforgató hatással lehet a mesterséges intelligencia robbanása! – [Teljes cikk](#)

A ChatGPT igazi „művész” chatbot, ami jól mutatja a mesterséges intelligencia (MI) tudásának robbanását. Elcseveghetünk „vele”, piackutatást végez, programozni is tud, sőt, akár szerelmes verset ír. Nem csoda, hogy azonnal fellángolt a vita: kell félnünk attól, hogy az MI a munkaerőpiacon is helyettesít majd minket?

Drog- és embercsempészet mellett most a tojáscsempészet a divat – [Teljes cikk](#)

Az amerikai–mexikói határszakaszon nem az ember-, nem is a kábítószer-csempészet van most divatban, hanem a tojás illegális kereskedése viszi a prímet. Az elmúlt hónapokban az Egyesült Államokban a tojás ára több mint duplájára nőtt, de hasonló drágulás figyelhető meg a világpiacon is. Nálunk meddig marad ársapkás a tojás?

Klímaváltozás, energia

Kína mindent bevet az energiatermelés növelése érdekében – [Teljes cikk](#)

Peking mintegy duplájára emeli a szénerőművek energiatermelését, ugyanakkor csúcsra járat mindent a megújulók területén is. Az energiabiztonság mindenekfelett! – hangzik a jelmondat.

Globális akkugyártási kapacitás: Magyarország a negyedik legnagyobb – [Teljes cikk](#)

Kína dominanciája a következő években az akkumulátorgyártás területén megkérdőjelezhetetlen. Ami Magyarországot illeti, a „nagyhatalom” szó nem túlzó: hazánk a világ negyedik legnagyobbjaként elképesztő kapacitásnövekedés elé néz.

Infláció

Húsbavágó kérdések: miért nőnek ilyen mértékben az árak, és mi lehet a megoldás (Makronóm-elemzés, 1. rész) – [Teljes cikk](#)

Mindenki a saját bőrén és a pénztárcáján érzi: hosszú ideje csak nőnek és nőnek az árak. Fejkapkodás helyett a Makronóm Intézet nekilátott, és legfrissebb elemzésében végigvette, milyen folyamatok okozzák a rekordmértékű inflációt és főleg a hazai áremelkedést.

Mi okozza az árak emelkedését? (Makronóm-elemzés, 2. rész) – [Teljes cikk](#)

A világgazdaság járványt követő időszakában súlyos problémák és új kihívások keletkeztek a gazdasági értéklánc több pontján. A Makronóm Intézet cikksorozatának második részében a járvány utáni újraindulásból adódó globális árnövelő hatásokat vesszük sorra.

Az amerikainál magasabb európai és magyar inflációért az energiaárak felelősek (Makronóm-elemzés, 3. rész) – [Teljes cikk](#)

A Makronóm Intézet elemzésében és az ebből készült cikksorozatban a mindannyiunkat húsbavágóan érintő inflációnak eredtünk a nyomába. Ebben a harmadik részben egy fontos hatást, az energiaárak inflációra gyakorolt befolyását elemezzük. Kiderül, hogy az amerikainál is magasabb európai és magyar inflációért főként az energiaárak emelkedése felelős.

Jelentős inflációs hatás: a háború közelsége és a piacgazdaság érettsége (Makronóm-elemzés, 4. rész) – [Teljes cikk](#)

A világrégiók közül Európában a legmagasabb a pénzromlás. A különböző országok eltérő inflációs rátáit nagymértékben a háború közelsége és a piacgazdaság érettsége határozza meg. A háborúhoz közelebb eső és kevésbé érett piacgazdaságú kelet-közép-európai régióban – így Magyarországon is – magasabb a pénzromlás üteme, mint Nyugat-Európában.

A magyar gazdákat mindenkinél jobban sújtotta az aszály – 2022-ben (Makronóm-elemzés, 5. rész) – [Teljes cikk](#)

Az egész Európát és különösen Magyarországot sújtó aszály nemcsak a gazdasági teljesítményt fogta vissza, de az élelmiszer-inflációt is jelentősen növelte tavaly.

MOSZKVA A SZANKCIÓK ELLENÉRE IS KÉPES FINANSZÍROZNI A HÁBORÚT

Ahogy az orosz–ukrán háború az első évfordulójához közeledik, a nyugati döntéshozókban felmerül a kérdés, hogy vajon a Moszkva elleni szankciók elérik-e valaha a kívánt hatást. Az adatok azt mutatják, hogy Oroszország szénhidrogénekből származó bevételei nem csökkentek a Nyugat által remélt mértékben, mivel energiahordozóira egyre bővülő kereslet mutatkozik Ázsiában. Bár az olajembargó és az ársapka várhatóan korlátozni fogja Moszkva mozgásterét, a Kreml aktívan keresi az alternatívákat, amelyek kompenzálni tudják a kieső európai piacot. Az orosz gazdaságnak megvannak a háború finanszírozásához szükséges tartalékai, amelyhez hozzájárulnak a Nyugat által nyitva hagyott „kiskapuk” is.

A várt hatás elmaradt

Oroszország Ukrajna ellen indított háborúja nyomán a Nyugat a G7-ek vezetésével szankciót szankcióra halmozva igyekszik az orosz gazdaságot gyengíteni és az orosz hadsereg finanszírozását ellehetetleníteni. Bár az oroszországi importot, azon belül is a fejlett technológiát érintő korlátozások bizonyos mértékig [sikeresnek tűnnek](#), és hosszú távon képesek komoly zavarokat okozni az orosz gazdaságban, **a szankciók bevezetésekor várt gyors összeomlás – melyet 30 százalékos GDP-csökkenés kísért volna – elmaradt.** Ehelyett Oroszország gazdasága 2022-ben és 2023-ban is várhatóan csupán évi [3-4 százalékkal csökken](#), a rubel ma már erősebb, mint a háború kezdete előtt, ráadásul a nyugati vállalatoknak alig csupán [8 százaléka vonult ki](#) az országból.

A szankciók célba érése kérdéses

A G7 és az EU elsősorban az orosz exportbevételek legfontosabb forrásán, a szénhidrogéneken keresztül próbálja korlátozni Moszkva bevételeit. Az EU szankciói közül a nyers kőolaj importtilalma 2022. december 5-én lépett életbe, amelyet 2023. február 5-től kiterjesztenek a finomított kőolajra is – mindkét esetben egyes tagállamok mentességet kaptak. Mindemellett az EU-n kívülre irányuló tengeri szállítású orosz kőolajra is ársapkát vezettek be, 60 dollár/hordóban maximalizálva annak árát. **A szankciók széles köre ellenére korántsem egyértelmű, hogy Moszkva kifogy-e a pénzéből, és ha igen, mikor:** az Oroszországgal kereskedő országok importadatai azt mutatják, hogy az inváziót követő, 2022. második negyedévi orosz rekordbevételekkel szemben, amelynél a magas ár kompenzálta a csökkenő exportmennyiséget, a bevételek az év második felében [számonvetően alacsonyabb szintet értek el](#). A szankciók, az árak lassú csökkenése és az erős rubel nyomán Oroszország szénhidrogén-bevételei akár 15-20 százalékkal is [visszaeshetnek](#). Ugyanakkor **az EU-n kívülre irányuló export folyamatos növekedésétől, a megemelt adókból és a felhalmozott tartalékokból Moszkva minden jel szerint továbbra is tudja finanszírozni a háborút.**

A Nyugat célját nehezíti, hogy a Kreml egy úgynevezett [Oroszország-erőd stratégia](#) keretében 2014 óta tudatosan törekszik az orosz gazdasági önellátásra, és igyekszik biztosítani, hogy Oroszország diverzifikálja bevételeit a két, árát tekintve ingadozó árucikktől, a kőolajtól és a földgáztól. További prioritás, hogy az ország csökkentse a nyugati technológiától és kereskedelemtől való függőségét. Bár a stratégiának vannak mérhető sikerei a diverzifikáció kapcsán, az orosz gazdaság továbbra is jelentősen függ a nyugati technológiától. Szinte minden fejlett félvezető, amelyet Oroszország polgári vagy katonai alkalmazásban felhasznál, nyugati „know-how-t” igényel. Ezen eszközök

hosszú távú helyettesítése – szemben az orosz exportcikkek nyugati piacának elvesztésével – [komoly fejfájást fog okozni](#) Moszkvának.

Felhalmozott tartalék, átalakuló ügyfélkör

Oroszország az invázió kezdete óta közel 285 milliárd euró [árbevételt ért el](#) csupán az energiahordozóinak exportjával, szemben a teljes 2021-es év [206 milliárd eurójával](#). **Ennek a hatalmas összegnek nagyjából a felét az EU-ba irányuló export tette ki.** Országos bontásban Kína vásárol a legnagyobb értékben (57,5 milliárd euró), őket követte Németország (még az embargó előtt), majd Törökország és India. Az Indiába irányuló értékesítés különösen az első olajembargó életbelépése után ugrott meg, melynek fontosságára még visszatérünk.

Az orosz kőolajexport célországainak összetétele [átalakult](#): a háború kezdete óta szinte töretlenül csökken az EU-ba irányuló kivitel, miközben jelentősen megnőtt a nem EU- és nem G7-tag országokban, illetve a hajóról hajóra szállítás miatt „nem meghatározható” célországokba irányuló export. **Különösen a Kínába, Indiába, az Egyesült Arab Emírségekbe, Törökországba, Malajziába és Szingapúrba irányuló [olajexport nőtt](#), és ezen országok játszhatnak elosztó központként kulcsszerepet az orosz értékesítésben.** Az EU-ba exportált földgáz mennyisége is [visszaesett](#) – főként az Északi Áramlat 1 felrobbantása után. **Az orosz földgáz aránya az EU-s exportban az eddigi átlagos 40 százalék helyett a 2022 januártól novemberig tartó időszakban [25 százalékot tett ki](#).**

Kiszámíthatatlan energiapiac, nyitva hagyott kiskapuk

A Nyugat lépései jelentős bizonytalanságot keltettek az olajpiacon. Az EU és a G7 ársapkájának életbelépése óta [az Ural típusú kőolaj ára](#) a 65–80 dollár/hordó sávból az 50–60 dollár/hordó sávba esett vissza, amely így már jóval szerényebb bevételt biztosít Oroszországnak. A lépésre reagálva Moszkva kilátásba helyezte, hogy 2023. július 1-jétől [nem értékesít](#) nyers kőolajat az ársapkát kivető államoknak. A harmadik országok felé történő eladást tovább nehezíti, hogy a nyugati vállalatok csak akkor biztosíthatják, finanszírozhatják vagy szállíthatják az orosz olajat, ha azt az ársapka alatti áron értékesítették. **Oroszország ennek a megkerülésére több mint 100 tankerhajóból álló [flottát állított össze](#), amelyre nem vonatkoznak a korlátozó feltételek, és amelyek az azonosítás elkerülése érdekében gyakran [kikapcsolják a helyzetjelzőjüket](#).** A Nyugat kiskapujaként szolgál például [Törökország](#) vagy India is: az utóbbi már napi 1,7 millió hordó kőolajat vásárol Oroszországból, amelyet feldolgoz, majd a finomított termékeket tovább értékesíti – többek között a szankciókat ezen az úton megkerülő [USA-nak is](#), napi 200 ezer hordónyt.

A földgázszállítás fizikai infrastruktúrája kötöttebb a kőolajénál: az új vezetékek kiépítése drága és időigényes, a cseppfolyósított földgáz (LNG) tengeri szállításához pedig speciális tankerhajókra és kikötői fogadóegységekre van szükség. **Nem véletlen tehát, hogy a földgázt az EU-s szankciók nem érintették, ugyanis az alternatívák útjában jóval több korlátozó tényező áll.** Mindez azt is jelenti, hogy Oroszország is nehezebben alakít ki új eladási útvonalakat. **Kína itt is új felvevőpiacot jelenthet:** a távol-keleti nagyhatalom az orosz gáz [első számú importőrévé válhat](#) 2030-ra, amikor elkészül a második szibériai gázvezeték. Az új útvonalak üzembe helyezéséig azonban Moszkva viszonylag nehezen tudja csak kompenzálni a kieső európai piacot.

A szankciók és az exportbevételek várható csökkenése ellenére az orosz gazdaság még mindig működik, a Kreml pedig tovább folytatja a háborút, ami kérdéseket vet fel a retorziók hatékonyságával kapcsolatban. A legtöbb elemző most azt hangoztatja, hogy bár a szankciók nem okoztak olyan gazdasági zűrzavart Oroszországban, mint amelyet eredetileg jósoltak, ezek az intézkedések hosszú távon lesznek hatásosak. **Figyelembe véve Moszkva bevételeinek alakulását és a számtalan nyitva hagyott kiskaput, jelenleg nem látható a horizonton olyan jelentős pénzügyi megszorítás, amely arra kényszeríthetné a Kremlt, hogy radikálisan megváltoztassa háborús ambícióját.**